

ONDER EMBARGO TOT 15 AUGUSTUS 2013, 11.30 UUR. HET GESPROKEN WOORD GELDT

Openingswoord herdenking 15 augustus 2013, World Forum

mr. Jan Kees Wiebenga

Voorzitter Stichting Herdenking 15 Augustus 1945

(P.M. fragment interview oud-vz R. Boekholt met prins Bernhard)

Dames en heren,

Net als in de vorige jaren wil ik eerst welkom heten allen die de oorlog in Indië en het verre oosten zelf hebben meegemaakt in de kampen, buiten de kampen, als krijgsgevangenen in Siam / Birma / Japan, op zee en in vele andere plaatsen. Kortom allen, die de geur van Indië hebben gekend.

Meteen hierna heet ik graag welkom enkele bijzondere genodigden bij deze dag:

En vervolgens alle anderen, die intens meelevens, die de verhalen van hun ouders of familieleden of anderen hebben gehoord en de gevolgen daarvan hebben meegemaakt. Ik denk daarbij ook aan de kleinkinderen, die in steeds groteren getale met hun grootouders meegaan. Vanmiddag zal de krans namens de Indische gemeenschap worden gelegd zelfs door vier generaties, te weten de familie Coert.

25 jaar Indisch Monument

Bij de herdenkingsplechtigheid van dit jaar zullen de gedachten van velen teruggaan naar 1988. In dat jaar, nu vijftientig jaar geleden, onthulde koningin Beatrix het Indisch Monument, waar sindsdien elk jaar op 15 augustus stilgestaan wordt bij het einde van de Tweede Wereldoorlog voor het Koninkrijk der Nederlanden. In deze vijftientig jaar is het Indisch monument een punt van herkenning geworden voor diegenen die de oorlog in het voormalige Nederlands-Indië en andere landen in Zuidoost-Azië tijdens de Japanse bezetting hebben meegemaakt. Maar ook voor hun kinderen, voor hun kleinkinderen en anderen. Het Indisch monument verbeeldt de strijd, de vernedering, de onderdrukking, de ontberingen, de wanhoop en de pijn die in die jaren door zovelen zijn ondervonden. Maar ook de hoop, de standvastigheid, de moed en de saamhorigheid van velen. Het monument staat er voor hen die vaak onder gruwelijke omstandigheden het leven lieten en voor allen die deze oorlog hebben meegemaakt: mannen, vrouwen en kinderen, in en buiten de kampen in

Indië en in andere landen in Zuidoost-Azië. Maar het monument richt zich ook tot de na-oorlogse generaties en tot de gehele Nederlandse bevolking met de woorden: DE GEEST OVERWINT.

Uitreiking legpenningen

In verband met het 25-jarig bestaan van het Indisch Monument heeft het bestuur enkele initiatieven genomen:

- Om te beginnen wordt vandaag het interview van onze voormalige (ere-) voorzitter Boekholt met Prins Bernhard uitgezonden; het is een stukje geschiedenis van de herdenking op 15 augustus;
- bij uw programma is voor iedereen een boekenlegger gevoegd met belangrijke data in verband met de herdenking;
- in het najaar hopen wij de website van de Stichting Herdenking om te zetten in het Engels, want wij hebben gemerkt dat ook bij velen die uit het voormalige Indië zijn vertrokken naar andere landen, zoals Amerika en Australië, en bij hun nazaten belangstelling bestaat voor de herdenking en alles daaromheen;
- en tenslotte heeft het bestuur besloten om enige legpenningen uit te reiken. De zilveren legpenning wordt toegekend aan een persoon of een organisatie op grond van bijzondere verdienste op het aandachtsgebied van de Stichting. Zo staat het in de reglementen.

Volgt uitreiking van zilveren legpenningen aan

- De Nederlandse Omroep Stichting
- Dr. ir. H. Bussemaker, voormalig voorzitter Indisch Platform

Het thema

Dames en heren,

Dit jaar is het thema van de herdenking "De Japanse bezetting gezien door kinderoogen". Daarover tenslotte een enkel woord.

Kinderen en oorlog: het is een bijna ondenkbare en onaanvaardbare gedachte. Hoe was het om als kind honger te moeten lijden? Om als kind gehoorzaam te moeten zijn, omdat anders je moeder de kans liep op een aframmeling door de bezetter? Hoe was het om niet naar school te kunnen? Om je ouders te verliezen? Hoe was het om zelf door ziekten en erger getroffen te worden? Een verhalenbundel van de Vereniging Kinderen uit de Japanse Bezetting en de Bersiap heeft als titel "Als ik later groot ben wil ik kind worden".

In die woorden ligt besloten wat zovelen – ook van de hier aanwezigen – hebben ervaren en vaak nog dagelijks ervaren. Kortom: hoe was het om als kind niet in vrijheid te leven? Daarover gaat het thema van de herdenking van dit jaar.

Ik wens U een zinvolle bijeenkomst toe.